

Grängsjö Bladet

Grängsjö Byalags informationsblad

Redaktion: Sven Erik Nordin
Pontus Ohman
Ola Wahlman
Ingrid Berglund

Årgång 1 Augusti 2010

Nr 6

För 52 år sedan

Så här många år efteråt kan man tycka det var synd att jag inte tog fler bilder än jag gjorde på min morfar, Hans Berglin. Men några blev det i alla fall, och bland annat den här, då han matar sina bin tidigt på våren. På bilden efter denna, en bild som alltså är tagen vid samma tillfälle, ser man att det fortfarande ligger mycket snö kvar på marken. Därför vet man att det är tidigt på våren. På den bilden ser man också att det ännu bara är några meterhöga rönnskott på den mark öster om vår, där nu Christina Rigsjö har snart avverkningsbar granskog.

Här ser man morfar ställa upp en ”glasballong” på en av bikuporna, för att sedan ur sin kanna fylla på sockerlösning och därefter placera ballongen uppochner i den särskilda foderkoppen på skattlådans ovansida inne i kupan. Av skuggorna att döma så är det ganska sent på eftermiddagen eller kvällen, då solen redan står lågt i väster.

Det är nu mer än 45 år sedan morfar gick bort, men jag kan fortfarande se honom framför mig på det sätt han ser ut på denna bild. Och biodlarverksamheten var förstås en stor del av hans liv. Det måste ha varit mycket lyckligt för honom att kunna ta med sig alla sina bisamhällen vid flyttningen från Gränsfors till sin dotters och mågs hus i Grängsjö – och dessutom få ett alldeles egna utrymmen för alla tillbehör och själva slungningen av honungen...

I skogen bakom morfar på bilden låg ”Rig-Pärs” lilla stuga, som numera sedan länge är borta. Möjligen kan man här skönja litet av hans uthus mellan granarna. Det fanns ju varken vatten eller avlopp i den lilla stugan, så på somrarna kom han genom skogen till oss och hämtade vatten vid kranen utomhus, där vår altan numera finns. Han ledde sin cykel och hängde vattenhinken på styrsången.

Denna bild togs antagligen våren 1958, och kameran var min lilla enkla ”Harmony”, varför bildens kvalitet inte är överväldigande. Ändå kan man rätt bra se vad den föreställer. Vid den här tiden antecknade jag inte heller vilken film jag använde, så det vet jag inte nu. Däremot vet jag att detta var den fjärde filmen i ordningen som jag framkallade själv. Det är alltså ingen rutinerad fotograf eller ”mörkrumstekniker” som har framställt det negativ denna bild bygger på. Jag var ju för övrigt också bara 14 år, så man kanske inte kan begära så mycket... I alla fall är det förstås roligt så här många år efteråt att ha denna bild kvar. /SE

Vid "månadsmötet" * den 2 augusti framkom bl.a. följande:

Den återuppmurade skorstenen på kapellet är plåtbeklädd och helt klar, liksom takstege och "plattform". Heder till Rolf och Urban m.fl. som jobbat med detta.

Skrapning av kappellets väggar har påbörjats. Fler deltagare på tisdagskvällarna (eller annan valfri tid) behövs, om målningen skall hinnas med i sommar.

Röjningen längs sjöns södra sida har påbörjats.

Vassröjningsbåten har renoverats och är nu i funktionsdugligt skick.

Ett antal grillkvällar vid badstranden på södra sidan har avhållits, fredagarna i juli månad - i regel med 15 - 20 deltagare.

De dagliga cykelturerna runt över Bymogarna har fortsatt under sommaren och pågår fortfarande. Start vid Innigårn kl. 07.00 på mornarna.

Ett par onsdagar har cykelturer till fäbodvallarna Gällstavallen och Västansjö-vallen genomförts. Planer finns på en sådan tur till Nybodvallen onsdag den 18 augusti. Start som vanligt vid Innigårn kl. 18.00.

Byalagets vårbasar den 29 maj inbringade ca 6000 kronor, och av de överblivna loppisprylarna har sedan sålts för ytterligare ca 1400 kr i Innigårns permanenta loppis.

Av det sökta bidraget hos Länsstyrelsen på max 30 000 kronor har 22 500 kr beviljats. Ett glädjande tillskott i kassan, som vi hoppas kunna förvalta väl. Studier av Länsstyrelsens omfattande skrivelse pågår - för att utröna hur stor frihet vi har att använda pengarna enligt egna prioriteringar.

Urban och Ann-Kristin har passat på att fylla 60 år (Grattis i efterskott!) och tog i samband med detta initiativet till en ny inkomstkälla för byalaget. De som framledes fyller jämt och förväntar sig presenter från nära och kära kan tipsa dessa om möjligheten att i stället för presenter skänka en valfri summa till byalaget. Detaljer betr. "gratulationskort" och hur det hela i övrigt skall utformas kommer att utarbetas. Förslag från läsekretsen mottages!

Sista lördagen i augusti, 28/8, är det traditionellt "lyskväll". Vi hoppas på klart väder, så att marschallerna runt sjön kommer att synas.

* Första måndagen i varje månad, kl.
19.00 på kapellet.

Omslagsbilden

På omslaget syns Alfred Hansson med sonen Sören på ”Grälle”. Bilden tagen omkr. 1955. Denna traktor innebar något av en revolution för jordbruket, när den kom redan 1947, och har sannolikt betytt mycket även för utvecklingen av jordbruket i Grängsjö. Och fortfarande finns en och annan trotjänare kvar. På Wikipedia kan man bl.a. läsa följande:

Ferguson TE20 är namnet på Harry Fergusons grå traktor. Den tillverkades i flera olika utföranden. Motoreffekten uppgick till ca 30 hk. Det nya med ”Grällen”, som den kom att kallas i Sverige, var den hydrauliska trepunktslyften med sin automatiska tyngdöverföring som innebar att även en lätt traktor kunde dra förhållandevis stora redskap utan att slira. Metoden bygger på tryck-avkänning i övre bäramen och förhindrar att redskapet gräver ner sig i marken.

Traktorn tillverkades i över en halv miljon exemplar och såldes i Sverige i cirka 33 000 exemplar. År 1956 tog den då helt nykonstruerade FE 35 över med bensin, fotogen eller dieseldrift. Efterträdaren hade bland annat större motor, sex fram- och två backväxlar (i stället för tidigare 4+1).

Idag är ”Grälle” ganska populär som veterantraktor. Den mest kända Grälleklubben i Sverige är *Svenska Fergusonklubben Grälle* som bildades 1987 i Ringarum, Östergötland. Idag är antalet medlemmar över 6 000. Många grälleträffar anordnas runt om i landet, till exempel veterantraktorplöjningar och grälleträngslar. ”Grällen” kallas i Norge för ”Gråtass” och i hemlandet England kallas den ”Little Grey Fergie”.

Innigårn åter knutpunkt i byn

Observanta iakttagare har kanske märkt att Innigårn åter börjar bli litet av den samlingsplats det var på ”den gamla goda tiden, då där fanns en lanthandel. Passerande utsocknes besökare och turister undrar ofta vad det är som pågår, när man sett en skara människor vid Ortsjövägskälet. Den senaste attraktionen på stället tycks vara Björns ”Kosafari”, som erbjuder en tur i markerna med förevisning bl.a. av alldeles äkta och levande kor... Och naturligtvis finns det numera många barn som aldrig tidigare sett en levande ko ute på landet. För en som växte upp i Grängsjö på 1950-talet, så väcker det många angenäma och nostalgiska minnen, när man ser den gamla f.d. lanthandeln (numera ”Shopping Center”) åter vara en mötesplats för människor och ett ställe som bidrar till att hålla vår lilla del av landsbygden levande.

Ny väg i Grängsjö

Brytning av nya vägar för kanske tankarna till nybyggare och civilisationens in-trängande i vildmarken. Kanske handlar det inte precis om det nu, men faktum är att en ny skogsväg i dagarna skapas i västligaste delarna av Grängsjö - från ”Kabelvägen” och västerut, strax norr upp Uppgårdstjärn. En vägföre-ning bildas troligen de närmaste dagarna.